

Kompan havainnoissa oli tavallaan kyse dialogista — siitä miten kirjoittaja orientoituu lukijaan, jonka lähtökohdat ovat toiset kuin kirjoittajan. Osa Kompan tutkimista kokelaista nimittäin onnistui selostamaan kuvaa tehtävänannon mukaisesti tukeutumatta lukijan tietoon kuvasta, kun taas osa rakensi tekstinsä olettamansa lukijan tiedon varaan. Kompan esityksessä voi nähdä yhteyksiä jopa »mielen teoriaan» (ks. esim. Larjavaara 2007: 298): ylioppilaskokeen onnistuminen riippuu osittain siitä, kuinka hyvin kokelas ymmärtää, että hänen oma tietonsa tai kokemuksensa ei välttämättä ole sama kuin lukijan.

Kun tarkastelee sitä sattuman satoa, jonka poiminnat konferenssin esitelmistä antavat, voi todeta, että oletus kielen

monifunktioisuudesta on kestänyt aikaa. Systeemis-funktionaalisen koulukunnan kielentutkimukselle tarjoamalla työkaluilla voi käsitellä yhtä hyvin perinteisiä kuin alati muuttuvia ja moninaistuvia viestintätapoja. Jokohan ensi kesänä 8.–10.7. Cardiffissa kokoontuva konferenssi on saanut vastatakseen taas uusia multisemioottisia haasteita? ■

TOINI RAHTU

Sähköposti: toini.rahtu@helsinki.fi

LÄHTEET

LARJAVAARA, MATTI 2007: *Pragmasemantiikka*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

KIELTENVÄLISET EROT JA YHTÄLÄISYYDET PUNTARISSA

VIIDES KANSAINVÄLINEN KONTRASTIIVISEN KIELENTUTKIMUKSEN
KONFERENSSI LEUVENISSÄ BELGIASSA 7.–9.7.2008

Kontrastiivinen kielentutkimus on vakiinnuttanut asemansa kansainvälisellä kielitieteen kentällä. Selviä merkkejä tästä ovat aiheelle omistettu *Languages in Contrast* -lehti, joka alkoi ilmestyä vuonna 1998, ja vuodesta 1999 alkaen järjestetty kontrastiivisen kielentutkimuksen konferenssi ICLC (International Contrastive Linguistics Conference). Tämänkertainen konferenssi oli viides, ja se seurasi aikaisemmin Espanjan Santiago de Compostelassa joka toinen vuosi järjestettyjen konferenssien sarjaa. Konferenssi pidettiin Flanderissa Leuvenin vanhassa yliopistokaupungissa puolen tunnin junamatkan päässä Brysselistä. Kolmipäiväisen konferenssin viiteen rinnakkaisektioon osallistui

lähes kaksisataa kielentutkijaa eri maista. Seuraavan konferenssin isäntäyliopistona toimii Berliinin Freie Universität.

ESITELMIEN LINJOJA

Järjestäjät olivat rajanneet konferenssin aiheet väljästi pragmatiikkaan, syntaksiin ja semantiikkaan, sanastoon ja morfologiaan sekä fonetiikkaan ja fonologiaan. Pois rajautuivat siten pedagogisemmat aiheet, esimerkiksi toisen tai vieraan kielen oppimiseen ja opettamiseen liittyvät teemat, joiden on perinteisesti katsottu kuuluvan kontrastiivisen tutkimuksen eturivistöön. Kuullun perusteella meneillään oleva kontrastiivinen tutkimus koskee kysymyksiä,

▷

jotka ovat kielitieteen kentällä esillä muutoinkin.

Erityisen suosittua tällä hetkellä näyttää olevan verbien ja argumenttirakenteen kontrastiivinen tarkastelu. Esitelmissä käsiteltiin muun muassa antamisverbien, liikeverbien ja uusiin kommunikaatiovälineisiin liittyvien verbien argumenttirakennetta. Esimerkiksi esitelmä »I blackberried him twice and skyped him a happy Father's day» osoitti, että myös ranska ja hollanti ovat omaksuneet alkuaan englanninkieliset kommunikaatioverbit *blackberriser*, *blackberryyen* ja *skyper*, *skypen* (FILIP VERROENS, BERNARD DE CLERK, MARTINE DELORGE ja DOMINIQUE WILLEMS Gentistä). Näistä ensin mainittu viittaa Blackberry-älypuhelimien ja jälkimmäinen Skype-verkkopuhelimen avulla tapahtuvaan viestintään.

Kestosuosikki kontrastiivisten aiheiden joukossa vaikuttaa olevan kieliopillistuminen. Eri kielten kieliopillistumispolkuja vertailivat tällä kertaa esimerkiksi LIESELOTTE BREMS ja KATRIEN VERVECKEN Leuvenistä, jotka tarkastelivat englannin ja espanjan merkitykseltään konkreettisten nominien (esim. *a fresh bunch of locally-grown dill*; *montón de piedras* 'kasa kiviä') kehitymistä semanttisesti abstraktimmiksi kvantifikaattoreiksi (*a bunch of people*; *montón de consecuencias* 'paljon seurauksia').

Tarkastelemme seuraavassa lähemmin kolmea konferenssin teemaa: Erityisesti plenaariesitelmissä käsiteltiin kontrastiivisen kielentutkimuksen suhdetta kielitypologiaan. Tutkimussuunnilla on paljon yhteistä mutta toisaalta varsin erilaiset tavoitteet, ja siksi rajankäynti oli tarpeen Leuvenissäkin. Toinen näkyvä teema konferenssissa oli tutkimusten aineistovetoisuus. Sen taustalla on käsitys kielestä dynaamisena, joustavana järjestelmänä, josta erilaisten korpusien käyttö mahdollistaa entistä kattavammat ja tarkemmat kuvaukset. Kolmantena

teemana esittelemme plenaristi KASIA M. JASZCZOLTIN (Cambridge) avaaman uuden näkökulman kontrastiiviselle kielentutkimukselle keskeiseen *tertium comparationis* -käsitteeseen. Tässä osiossa kysytään siis, miten kontrastiivisessa tutkimuksessa vertailun niin sanottu kolmas osapuoli tai yhteinen nimittäjä, johon tutkittavien kielten ilmiöitä verrataan, olisi määriteltävä. Lopuksi luomme katsauksen tutkittujen kielten moninaisuuteen ja suomen kielen osuuteen konferenssissa.

KONTRASTIIVINEN KIELENTUTKIMUS JA KIELITYPOLOGIA

Kontrastiivisissa tutkimuksissa vertaillaan kahden tai muutaman kielen systeemitason ja käytön ilmiöitä. Kielten vertailu on metodina myös kielitypologiassa, maailman kielten universaaleja ominaisuuksia kartoitavassa tutkimuksessa. Niinpä kontrastiivisen kielentutkimuksen ja kielitypologian suhdetta pohdittiin ja havainnollistettiin Leuveninkin konferenssin plenaariesitelmissä. EKKEHARD KÖNIG (Berliini) luotasi kontrastiivisen kielentutkimuksen rajoja ja mahdollisuuksia. Hänen mukaansa kontrastiiviset tutkimukset voidaan nähdä kielitypologisia täydentävinä, koska niissä on mahdollista viedä kieltenvälinen vertailu hienojakoisemmalle tasolle. (Vrt. myös König 1992.) Tällainen erojen ja yhtäläisyyksien syvälinen analyysi edellyttää, että vertailtavana on vain muutama kieli. König kuitenkin korosti, ettei kontrastiivinen kielentutkimus ole »pienimuotoista kielitypologiaa». Kontrastiivisella tutkimuksella on omat tavoitteensa: se avaa erilaisia näkökulmia yksittäiseen kieleen ja voi siten muokata kansallisia kielioppitraditioita. Kontrastiivinen tutkimus pikemminkin toisaalta innoittaa typologista tutkimusta, toisaalta saa tältä tietoa omiin tarkoituksiinsa.

ANNE ZRIBI-HERTZIN (Pariisi) plenaariesitelmä konkretisoi tätä kontrastiivisen kielentutkimuksen ja kielitypologian välistä vuorovaikutusta. Tarkastelemalla muutaman yksittäisen kielen syntaksia ja semantiikkaa lähemmin Zribi-Hertz testasi typologisten tutkimusten näkemyksiä jaollisuuden ja jaottomuuden ilmaisemisesta maailman kielissä. Hän muun muassa kritisoi lähtökohtaa, jonka mukaan paljaisiin substantiiveihin liittyy lauseessa jaollisuuden edellytys, osoittaen, että ainakin Haitin kreolissa paljaat substantiivit voivat viitata sekä jaollisiin että jaottomiin entiteetteihin, esim. *Jan achte chat* ('Jan osti kissoja/kissaa').

PETER KOCHIN (Tübingen) plenaariesitelmä käsitteli kontrastiivisen kielentutkimuksen ja leksikaalisen typologian kuvauksen ongelmia. Siinä keskityttiin tarkastelemaan, millaisin käsitteellisin välinein kuvata ja selittää kieltenvälisiä eroja saman ulkomaailman ilmiön ilmaisussa. Hyvin kiinnostava oli huomio, että myös leksikaalisessa typologiassa on mahdollista todeta implikationaalisia hierarkioita. Kochin mukaan esimerkiksi karvoitusta ilmaiseva sanasto rakentuu siten, että jos kielessä on sana eläinten karvoitukselle, siinä on myös omat lekseemit hierarkian yläpään kategorioille, toisin sanoen ihmisruumiin, ihmiskasvojen ja ihmisen pään karvoille.

KONTRASTIIVINEN KIELENTUTKIMUS JA KORPUKSET

Johansson (2000) on esittänyt, että kontrastiivisen kielentutkimuksen uusi suosio johtuu ensi sijassa siitä, että korpuslingvistiset menetelmät ovat kehittyneet ja sähköisiä korpuksia on entistä paremmin saatavilla. Kuulemamme esitelmät tukevat väitettä: useimpien aineistot olivat peräisin joko puhutun tai kirjoitetun kielen korpuksista. Välitettiin kuva vilkkaasta korpuslingvistisestä kentästä: eri puolilla Eurooppaa on me-

neillään projekteja, joissa hyödynnetään kaksi- tai monikielisiä korpuksia kontrastiivisen ja käännöstutkimuksen tarpeisiin. Kontrastiivisia tutkimuksia voidaan tehdä erikielisiä rinnakkaiskorpuksia käyttäen, jolloin korpus koostuu alkuperäisteksteistä ja niiden käännöksistä. Vaihtoehtoisesti tutkimus voi pohjautua verrannollisiin korpuksiin, joiden erikieliset tekstiparit eivät ole käännöksiä mutta muutoin yhteismitallisia keskenään, vaikkapa tekstilajiltaan. Esimerkiksi ERICH STEINER esitteli Saarlandin yliopiston englanti–saksa–käännöstekstejä tutkivaa projektia ja sen tähänastisia havaintoja eri tekstilajien osuudesta tekstien eksplisiittisyyteen ja käännöksen eksplisiittistämiseen (ks. myös Steiner 2008). Eksplisiittistämällä tarkoitetaan erilaisia tekstiä selkiyttäviä strategioita, kuten leksikaalisia muutoksia (esim. type–token-suhteen muokkaamista), syntaksin yksinkertaistamista (esim. nominaalituksen purkamista lauseeksi) ja koheesiokeinojen lisäämistä käännöstekstiin.

Korpuslingvistiset kysymykset olivat myös ANTOINETTE RENOUFIN (Birmingham) plenaariesitelmän aiheena. Hän esitteli tutkimusryhmänsä mielenkiintoista hanketta, jossa on kehitelty tilastollisia menetelmiä sen tutkimiseen, mitkä sanat kielessä tyypillisesti eivät esiinny yhdessä. Renouf määritteli ilmiön kollokaatioiden vastakohtaksi ja kutsui sitä leksikaaliseksi hylkimiseksi (*lexical repulsion*). Menetelmää voidaan soveltaa muun muassa tekstien automaattiseen korjauslukuun, jossa se Renoufin mukaan on ylivoimainen esimerkiksi Microsoftin vastaaviin työkaluihin verrattuna.

TERTIUM COMPARATIONIKSEN POHDINTAA

Kasia M. Jaszczoltin (Cambridge) plenaariesitelmän aiheena oli fuusioitunut merkitys (*meaning merger*) kontrastiivisen semanti-

kan ja pragmaatiikan tutkimuskohteena. Hän kysyi, miten kuvata sitä, mitä sanotaan, ja sitä, mitä implisiittisesti kommunikoidaan. Mikä on kieliparin ilmausten *tertium comparationis* eli se taso, johon merkityksen samuutta kulloinkin verrataan? Kontrastiivisen kielitieteen kuvauskäsitteenä on perinteisesti ollut vertailtavien kieliparien ilmausten ekvivalenssi: syntaktinen, semanttinen ja pragmaattinen (funktionaalinen, kommunikatiivinen) vastaavuus. Ekvivalenssi on kielenkäyttäjän kokemuksellista tietoa siitä, että ilmaistuksi tulee yksi ja sama asia kahdella tai useammalla eri kielellä. Esimerkiksi käännös tuottaa vastaanottajassa saman vaikutuksen kuin alkuperäinen teksti (ks. Krszeszowski 1990: 15–21). Jaszczolt vastaa edellä mainittuihin kysymyksiin omalla semantiikan mallillaan (esim. Jaszczolt 2005), jonka mukaan ensisijaista on merkitys diskurssissa: puhujan intentiossa ja vastaanottajan tulkinnassa. Näitä primäärimerkityksiä Jaszczolt mallintaa niin sanottuina fuusiorepresentaatioina. Näissä representaatioissa yhdistyvät sanojen merkitys, lauserakenne, diskurssitilanne, ihmisen päättelyjärjestelmän ominaisuudet, yhteiskunta ja kulttuuria koskevat stereotypiat ja oletukset sekä maailmantieto. Jaszczolt tarjoaa fuusiorepresentaatiota *tertium comparationikseksi* kontrastiiviselle semantiikalle ja pragmaatiikalle.

Semanttisen ja pragmaattisen ekvivalenssin eroa Jaszczolt havainnollisti esimerkillä, jossa kohteliaisuuteen («näytätpä hyvältä tänään») vastataan yhdessä kielessä kiitoksella, toisessa vähätellyllä («tämä nyt on vain tällainen vanha mekko»). Illokutiivinen merkitys on kuitenkin Jaszczoltin mukaan molemmissa tapauksissa sama. Pragmaattisen ekvivalenssin *tertium comparationiksena* onkin pidetty puheakteja. Merkitys rakentuu siis dynaamisesti: riippuu kontekstista, mitkä ilmaukset ovat toistensa funktionaalisia vastineita.

Pragmaattiseen *tertium comparationikseen* kuuluu toki muutakin kuin puheaktit. Diskurssimerkitys valikoituu tilanteessa korosteisimmaksi vaihtoehdoksi kuulijan päättelyn (implikatuurien) ja sanojen sosiokulttuuristen ynnä muiden tulkintojen seurauksena. Nämä prosessit voivat olla tietoisia tai automaattisia. Jaszczoltin semantiikassa päättelyn ja tulkintojen operointiyksikkönä voi olla yhtä lailla morfeemi kuin teksti. Esimerkiksi ilmauksissa *pullossa on vettä* ja *pullossa on etiketti* sijapääteen merkitys vaihtelee.

Jaszczoltin teoria näyttäisi muistuttavan kognitiivista semantiikkaa eräiltä keskeisiltä piirteiltään (vrt. käsitteet *profile* – *frame/domain* sanan merkitysrakenteeseen kuuluvan taustatiedon kuvaamisessa, Croft ja Cruse 2004: 16–21). Sen lähtökohta on kuitenkin kielifilosofiassa: merkityksen kuvaamiseen tarvitaan formaalistus ja totuusehdot. Teoria on antirelativistinen, sillä sen mukaan propositiot ovat kulttuurienvälisiä, kielestä riippumattomia (ks. Jaszczolt 2003). Teorialla olisikin oletettavasti käyttöä ainakin käännöstutkimuksen kentällä, hankalassa samuuden ja taustatiedon määrittelemisessä.

KIELTEN KIRJOSTA

Useimmiten konferenssissa toisiin kielisiin vertautuivat odotetusti englantia, ranskaa, espanjaa, saksaa ja hollantia, ja suosituimmat vertailtavat kieliparit olivat englantia ja espanjaa sekä englantia ja ranskaa. Kaiken kaikkiaan kielivalikoima oli kuitenkin monipuolinen: jännittäviä vertailuasetelmia tarjosivat esimerkiksi tutkimukset, joissa verrattiin baskiaa, suomea, unkaria ja turkkia (ks. jäljempänä) sekä neljää bantukieltä (shingazidja, pohjoissotho, xhosa, zulu) ja kolmea romaanista kieltä (katalaani, italia, espanja). Nämä tutkimukset ovat myös esimerkkejä siitä yleisestä suuntauksesta, että

esitellyissä tutkimuksissa ei läheskään aina pitäydytty kahden kielen vertailussa vaan rinnakkain asetettiin kolme tai useampia kieliä. Erityisen tavallista tämä oli silloin, kun vertailtavina oli saman kieliryhmän kieliä. Niinpä esimerkiksi KAREN LAHOUSSE (Leuven) selvitti VOS-sanajärjestyksen ja lauseen informaattiorakenteen suhteen välisiä eroja ranskassa, espanjassa ja italiassa. BART DEFRANCO ja TORSTEN LEUSCHNER (Gent) taas pohtivat yhtäältä espanjan ja ranskan, toisaalta englannin, saksan ja hollannin esimerkkien avulla, miksi (ainakin) romaanisissa ja germaanisissa kielissä ilmaus 'miksi tahansa' (engl. **whyever*) on niin harvinainen, kun muut WH-sanat esiintyvät universaalis-konessiivisissa konditionaalilauseissa taajaan, esimerkiksi *whoever* ('kuka tahansa'), *wherever* ('mistä/missä/mihin tahansa'). Defrancq ja Leuschner päättelivät, että kausaaliset ilmaukset, kuten 'miksi tahansa', eivät voi liittyä universaalis-konessiiviisiin konditionaalilauseisiin siksi, että ne eivät voi viitata jonkin asteikon ääripäähän. Tällainen skalaarisuus taas on universaalis-konessiivisille ilmauksille ominaista (ks. König 1986; Haspelmath ja König 1998).

Ei-indoeurooppalaisista kielistä näkyvimmin konferenssin esityksissä läsnä olivat kiina, japani, suomi ja baski. Suomea käsiteltiin ainakin neljässä esitelmässä. LUTZ GUNKEL ja SUSAN SCHLOTTHAUER (Mannheim) kysivät tutkimuksessaan, miten verbiille ominaisia määritteitä voidaan suhteuttaa substantiiviin. Tutkittavina kielinä olivat baski, turkki, unkari ja suomi. Suomen osalta tarkastelussa olivat sellaiset *-inen*-loppuiset suhteutusadjektiivit kuin *Helsingin ja Turun välinen* tai *keittiön vie-reinen* (ks. ISK 2004: § 609, 613). Niitä Gunkel ja Schlothauer vertasivat baskin *-ko-*, turkin *-ki-* ja unkarin *-i-*muotoisiin substantiiviin määritteisiin syntaksin ja semantiikan näkökulmasta. Vertailun tulosten

perusteella he päättelivät suomen *-inen-* ja unkarin *-i-*morfeemien olevan johtimia, kun taas baskin ja turkin morfeemit ovat liitteitä. Syntaktisen analyysin kriteereinä olivat pääsanan taipuminen, sidonnaisen morfeemin ellipsi rinnasteisissa rakenteissa, mahdollisuus johtaa muotoa edelleen ja vokaaliharmonia. Unkarin ja erityisesti suomen johtimien avulla muodostetut sanat ja lausekkeet ovat myös adjektiivimaisempia kuin baskin ja turkin vastaavat muodot. Tähän johtopäätökseen Gunkel ja Schlothauer päätyivät analysoimalla, voidaanko muotoihin liittää vertailuilmauksia tai asenteitä ja esiintyvätkö muodot predikaatiivina. Huomattakoon kuitenkin, että suomen kielessä ei ainakaan eksplisiittisesti otettu huomioon joidenkin *-inen*-loppuisen adjektiivien huomattavaa leksikaalistumista (esim. *kansainvälinen*).

MARJATTA LEHTINEN ja JUKKA MÄKISALO (Joensuun yliopisto) esittivät, että konstruktioiden vastaavuutta käännoksissä tulisi tarkastella käytön, ei kielisysteemien näkökulmasta. Esitelmän mukaan kognitiivisessa käännoistutkimuksessa on lähdeittävä syntaktisten kategorioiden konstruktio- ja kielikohtaisuudesta radikaalin konstruktiokieliopin tapaan (Croft 2001). Mäkisaloon analyysi yhdyssanojen esiintymisfrekvensseistä kahdeksasta eri kielestä suomennetuissa teksteissä paljasti, että yhdyssanan käyttö käännoissuomessa määräytyy kulloisenkin tekstilajin perusteella (esim. akateeminen genre suosii yhdyssanoja), ei sen, mikä status yhdyssanalla on lähtökielen systeemissä. Myös subjekti on kuvattava konstruktio- ja kielikohtaisena kategoriana, mikä kävi ilmi Lehtisen vertailusta, jossa kohteena olivat eräät englannin ei-agentiiviset transitiivilauseet ja niiden suomennokset. Sama asiointila koodataan englannissa transitiivilla ja suomessa intransitiivisesti e-subjektilla (*Writings convey X, Kirjoituksista välittyy X*). Kielten

▷

erosta ei-agenttiivisen transitiivin käytössä on myös tilastollinen näyttö.

Kahdessa muussa esitelmässä suomi oli saksan ja ranskan parina. LEENA KOLEHMAINEN (Joensuun yliopisto) tarkasteli suomen ja saksan sääverbien poikkeuksellista yksitai useampipaikkaista käyttöä (esim. *Cumulonimbus satoi puolisenttisiä rakeita*). Kummankin kielen aineistossa sääverbien argumenttirakenteen variaatio osoittaa selkeitä säännönmukaisuuksia. Osallistujien semanttiset roolit ohjaavat niiden ilmipanao subjektiksi tai objektiksi prorooliteorian tapaan. Lisäksi puhujien on mahdollista käsitteistää sama osallistuja kulloinkin eri tavoin ja ilmaista se siksi eri sijoissa ja syntaktisissa funktioissa (esim. *Lumi sataa maahan vs. Satoi taas lumen*).

REA PELTOLA (Helsingin yliopisto) puolestaan vertasi verbimoduksia suomen ja ranskan lausetäydennyksissä. Hän esitti ensin kvantitatiivisten huomioiden perusteella, että suomen konditionaali toimii ranskan subjunktiivimoduksen tavoin täydennyksissä, jotka kuuluvat epistemen modaalisuuden piiriin. Tätä vastaavuutta havainnollisti sitten diskursiivinen analyysi suomen konditionaalin ja ranskan subjunktiivin käytöstä kiellon vaikutusalassa. Peltola tulkitsi sekä konditionaalin että subjunktiivin toimivan tällaisissa konteksteissa moniäänisyyden merkkeinä.

LOPUKSI

Kaiken kaikkiaan konferenssi antoi hyvin monipuolisen kuvan siitä, millaisia asioita on hedelmällistä tarkastella eri kieliiä vertaillen ja miten kontrasti voi antaa yksittäisen kielen piirteille hahmon. Leuvenin yliopiston humanistisen tiedekunnan dekaani Luk Draye pohti kontrastin merkitystä konferenssin avauspuheenvuorossa seuraavasti: »Ei voi olla yläpuolta ilman alapuolta, ei vasenta ilman oikeaa, valoa ilman

pimeää, kuumaa ilman kylmää, itseä ilman toista, ei ole englantia ilman ei-englantia, hollantia ilman ei-hollantia. Kahtalaisuuden, tai kontrastin, puuttuminen merkitsisi olemattomuutta.» ■

LEENA KOLEHMAINEN
MARJATTA LEHTINEN
REA PELTOLA

Sähköpostit:

leena.kolehmainen@joensuu.fi
marjatta.lehtinen@joensuu.fi
rea.peltola@helsinki.fi

LÄHTEET

- CROFT, WILLIAM 2001: *Radical construction grammar: Syntactic theory in typological perspective*. New York: Oxford University Press.
- CROFT, WILLIAM – CRUSE, D. ALAN 2004: *Cognitive Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- HASPELMATH, MARTIN – KÖNIG, EKKEHARD 1998: Concessive conditionals in the languages of Europe. – Johan van der Auwera (toim.), *Adverbial constructions in the languages of Europe* s. 563–640. Berlin: Mouton de Gruyter.
- ISK 2004 = HAKULINEN, AULI – VILKUNA, MARIA – KORHONEN, RIITTA – KOIVISTO, VESA – HEINONEN, TARJA RIITTA – ALHO, IRJA (toim.) 2004: *Iso suomen kielioppi*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- JASZCZOLT, K. M. 2003: On translating 'what is said': *Tertium comparationis* in contrastive semantics and pragmatics. – K. M. Jaszczolt & Ken Turner (toim.), *Meaning through language contrast* Vol. 2 s. 441–462. Amsterdam: John Benjamins.
- 2005: *Default semantics: Founda-*

tions of a compositional theory of acts of communication. Oxford: Oxford University Press.

JOHANSSON, STIG 2000: Contrastive linguistics and corpora. – *SPRIKreports* 3/2000. – <http://www.hf.uio.no/forsk-ningsprojekter/sprik/docs/pdf/sj/johansson2.pdf> (10.9.2008).

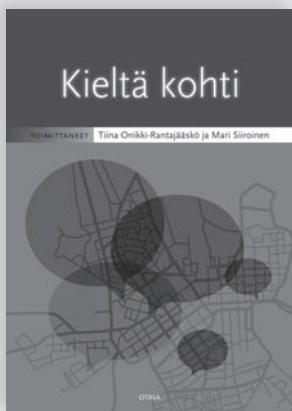
KRZESZOWSKI, TOMASZ P. 1990: *Contrasting languages. The scope of contrastive linguistics.* Berlin: Mouton de Gruyter.

KÖNIG, EKKEHARD 1986: Conditionals, concessive conditionals and concessives: Areas of contrast, overlap and neutralization. – Elizabeth Closs Traugott, Alice ter Meulen, Judy Switzer Reilly & Charles A. Ferguson (toim.), *On conditionals* s. 229–246. Cambridge: Cambridge University Press.

— 1992: Contrastive linguistics and language typology. – Christian Mair & Manfred Markus (toim.), *New departures in contrastive linguistics. Proceedings of the conference held at the Leopold-Franzens-University of Innsbruck, Austria, 10–12 May 1991* Vol. II s. 137–154. Innsbruck: Universität Innsbruck.

Languages in Contrast. International Journal for Contrastive Linguistics. Amsterdam: John Benjamins 1998–.

STEINER, ERICH 2008: Types of contrast, linguistic levels, their relationship to explicitation and explicitness, and possible explanations. Croco Project Report, Deliverable 5. – <http://fr46.uni-saarland.de/croco/deliverable.html> (15.8.2008).

TIINA ONIKKI-RANTAJÄÄSKÖ,
MARI SIIRONEN

Kieltä kohti

Monipuolinen suomen kieltä käsittelevä artikkelikokoelma on Helsingin yliopiston suomen kielen ja kotimaisen kirjallisuuden laitoksen kevään 2009 pääsykoekirja. Huippuasiantuntijoiden kirjoittama artikkelikokoelma soveltuu hyvin kurssikirjaksi yliopistoon tai lähdeoteeksi suomen kielestä kiinnostuneille. *Kieltä kohti* sisältää 15 itsenäistä artikkelia.

ISBN 978-951-1-23039-7

OTAVA

WWW.OTAVA.FI + ASIAKASPALVELU 0800 17117